

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

30. juni 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 414 (Alm. del) af 22. juni stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren på samme måde som i notatet ”Virkning på disponibel indkomst som pensionist ved omlægning til aldersopsparring under nye lofter – typeeksempler”, lave en beregning, hvor ministeren sammenligner rådighedsbeløbet som pensionist i følgende to scenarier 1) fuld omlægning til den nuværende aldersopsparring gennem hele arbejdslivet og 2) fuld omlægning til den målrettede aldersopsparring i aftalen om flere år på arbejdsmarkedet?

Svar

Under det hidtidige loft kan der årligt indbetales op til 29.600 kr. efter skat (2017-niveau) til aldersopsparring uafhængigt af alder.

Regeringen og Dansk Folkeparti er som en del af *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* blevet enige om at målrette aldersopsparringen således, at der med forslaget gives mulighed for årligt at indbetale op til 50.000 kr. efter skat (2017-niveau, fuldt indfaset i 2023) på en aldersopsparringsordning for personer med 5 år eller mindre til folkepensionsalderen. Dette vil være tilstrækkeligt til, at der kan omlægges fradragsberettigede pensionsindbetalinger for mindst 19 pct. af indkomsten for alle, der ligger under topskattegrænsen.¹ Det vil for de fleste betyde, at den samlede pensionsindbetaling i årene umiddelbart før folkepensionsalderen kan foretages på aldersopsparring. Da udbetalinger fra aldersopsparring ikke indgår i grundlaget for indkomstaftapning af fx folkepensionens pensionstillæg, supplerende pensionsydelse (ældreachek) eller boligydelse, vil dette løse samspilsproblemet fra 5 år før folkepensionsalderen, hvor dette problem ellers er størst.

For personer, der har mere end 5 år til folkepensionsalderen, kan der maksimalt indbetales 5.000 kr. efter skat årligt til aldersopsparring. Denne del af modellen for målretning af aldersopsparring afspejler en afvejning af to hensyn:

For det første giver modellen mulighed for, at en del af pensionsopsparringen ikke fører til modregning i folkepensionen uanset alderen på indbetaleren. Forslaget er udformet som et fast kronebeløb pr. person, fordi det derved giver alle personer samme mulighed for at anvende pensionsopsparring uden modregning i folkepen-

¹ Omlægning fra fradragsberettiget pensionsopsparring til den skattepligtige aldersopsparring betyder, at den skattepligtige indkomst stiger for en given samlet løn- og pensionsindkomst. De 19 pct. gælder for personer, der også efter omlægningen ikke er topskatteydere.

sionen. Det vil alt andet lige betyde, at en større andel af lavtlønnedes pensionsopsparring kan placeres i aldersopsparingen, der ikke giver anledning til modregning i folkepensionen.

For det andet at opnå en model for aldersopsparing, hvor udbredt udnyttelse af muligheden for omlægning mod aldersopsparing ikke længere vil udgøre et problem for de offentlige finanser. En generel omlægning af indbetalinger til arbejdsmarkedspensioner og øvrige fradragsberettigede pensionsordninger mod aldersopsparing under det hidtidige loft vil på længere sigt øge de offentlige udgifter til pensionsydelse og svække holdbarheden af de offentlige finanser markant. Det skyldes, at indkomstmåretningen af de offentlige pensionsydelse i dette tilfælde i vidt omfang undergraves.

Hvis en generel omlægning af blandt andet arbejdsmarkedspensioner fandt sted under det hidtidige loft, ville det derfor med stor sandsynlighed kræve tiltag, der modvirker effekten på de offentlige finanser – fx højere skatter eller en forhøjelse af folkepensionsalderen. Med den måletretning af aldersopsparingen, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om, kommer en sådan situation i forkøbet.

En model for aldersopsparing, hvor udbredt udnyttelse af ordningen rent faktisk kan realiseres uden at udgøre en betydelig udfordring for de offentlige finanser, kræver en begrænsning af de maksimale indbetalinger over et helt arbejdsliv set i forhold til det hidtidige loft.

Med den nye måletretning af aldersopsparing mod slutningen af arbejdslivet sker dette på en måde, så de potentielle gevinster ved omlægning af arbejdsmarkedspension mod aldersopsparing bliver forholdsvis ligeligt fordelt på tværs af de typiske eksempler, som der foretages beregninger for, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Virkning på disponible indkomster (før udgifter til bolig) som pensionist for stilliserede persontyper ved omlægning af fradragsberettiget arbejdsmarkedspension til aldersopsparing

	HK'er (mindsteløn)	LO-arbejder	Funktionær	Direktør
Ændring i disponibel indkomst som pensionist (2017-niveau)				
Omlægning under ny model	9.800 kr.	12.300 kr.	11.800 kr.	-200 kr.
Omlægning under hidtidigt loft	21.700 kr.	36.600 kr.	48.000 kr.	-11.100 kr.

Anm.: Se anmærkning til tabel 2 og beskrivelse nedenfor.

Kilde: Lovmodellens familietypermodel og egne beregninger.

Under lofterne foreslået af regeringen opnår typen med den laveste indkomst – HK'eren på mindsteløn – ved omlægning af arbejdsmarkedspension til aldersopsparing en fremgang i den disponible indkomst som pensionist, der er i omtrent samme størrelsesorden som for LO-arbejderen og funktionæren, der har højere

indkomster. Ved omlægning under det hidtidige loft ville gevinsten være noget højere for LO-arbejderen og funktionæren end for HK'eren på mindsteløn.

Det bemærkes, at det uholdbare omfang af en generel omlægning mod aldersopsparing under det hidtidige loft betyder, at de virkninger på de disponible indkomster, som illustreres for dette scenarie, må anses for hypotetiske.

Dette forhold – kombineret med at aldersopsparing på nuværende tidspunkt benyttes i meget begrænset omfang i arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger² – er baggrunden for, at der i notatet *Virkning på disponibel indkomst som pensionist ved omlægning til aldersopsparing under nye lofter – typeeksempler*, som der henvises til i spørgsmålet, og som kan findes på Finansministeriets hjemmeside³, ikke blev sammenlignet med en situation, hvor der omlægges under det hidtidige loft.

Den målretning af aldersopsparingen, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om, øger sikkerheden omkring aldersopsparingsordningens udformning og fremtid i pensionssystemet. Foruden at ordningen bliver sikret set i forhold til den potentielle påvirkning af de offentlige finanser, er der yderligere tre elementer, som til sammen betyder, at aldersopsparing må forventes at blive en mere integreret del af det fremtidige pensionsystem. For det første forøges valgfriheden med hensyn til udbetalingsform, så den enkelte kan vælge mellem udbetaling som sumydelse, ratepension og livrente. For det andet sikrer det højere loft i slutningen af arbejdslivet, at samspilsproblemet i forbindelse med arbejdsmarkedspensioner for personer, der ikke betaler topskat, helt kan undgås i denne periode via indbetaling på aldersopsparing. For det tredje vil Skatteministeriet i samarbejde med pensionsbranchen finde en hensigtsmæssig måde at håndtere opkrævningen af skat, når der indbetales til aldersopsparing som led i en arbejdsmarkedspension. Dette vil understøtte, at aldersopsparingen i øget omfang også kan anvendes af arbejdsmarkedspensionsselskaberne.

Samlet set vil disse forhold bidrage til, at de mulige gevinster for den enkelte, som omlægning af arbejdsmarkedspensioner til aldersopsparing er forbundet med, kan realiseres i praksis.

Nærmere om virkninger på disponibel indkomst af omlægning

Omlægningerne af arbejdsmarkedspensionerne er foretaget således, at den disponible indkomst i arbejdslivet (efter indbetaling til aldersopsparing) er upåvirket. Der er således ikke forudsat øget samlet opsparingsomfang i løbet af arbejdslivet, og det er kun som pensionist, at forbrugsmulighederne påvirkes.

I de viste stiliserede typeeksempler er det forudsat, at lofterne gælder igennem hele typepersonernes arbejdsliv. Det er således den langsigtede virkning, der illustreres. Personer, som på nuværende tidspunkt er midt i arbejdslivet, vil i sagens natur kun kunne udnytte muligheden for omlægning til aldersopsparing i en kortere periode.

² Se fx side 45 i *Det danske pensionsystem nu og i fremtiden*, Finansministeriet (2017), som kan findes på Finansministeriets hjemmeside (<https://www.fm.dk/oekonomi-og-tal/oekonomisk-analyse/2017/det-danske-pensionsystem-nu-og-i-fremtiden>).

³ <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2017/06/ny-alderspension-kan-give-pensionister-op-til-12000-kr-mere-om-aaret>

Fælles for typerne er, at de alle er enlige, bor i lejebolig og ikke har børn.⁴ Det er antaget, at alle typerne er fuldtidsbeskæftigede og indbetaler til pension, fra de er 25 år, og indtil de fylder 68 år, hvorefter de overgår til folkepension.⁵

Beregningerne ligger i forlængelse af det ovennævnte notat *Virkning på disponibel indkomst som pensionist ved omlægning til aldersopsparring under nye lofter – typeeksempler*, som beskriver de nærmere forudsætninger for beregningerne.⁶

I tabel 2 fremgår beregningen af virkninger på den disponible indkomst for de forskellige stilerede typepersoner ved omlægning fra fradragsberettigede pensionsindbetalinger til aldersopsparring under den nye model for målretning af aldersopsparring. Dette er en gengivelse af resultaterne fra notatet *Virkning på disponibel indkomst som pensionist ved omlægning til aldersopsparring under nye lofter – typeeksempler*. En tilsvarende beregning under det hidtidige loft for indbetaling til aldersopsparring fremgår at tabel 3.

Den enlige HK'er på mindsteløn, der bor i lejebolig og ikke har nogle børn, vil i udgangspunktet som pensionist have en udbetaling fra ATP og den fradragsberettigede arbejdsmarkedspension på 85.500 kr. før skat. Denne persontype kan omlægge hele sin indbetaling til arbejdsmarkedspensionen til aldersopsparring under et loft på 29.600 kr. efter skat. Derved bortfalder hele udbetalingen fra den fradragsberettigede del af arbejdsmarkedspensionen på 74.200 kr. før skat, hvilket leder til mindre aftrapning af folkepensionens pensionstillæg, den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) og boligydelse. Sammen med den skattefri udbetaling fra aldersopsparringen på 46.400 kr. medvirker dette til en stigning i den disponible indkomst efter skat som pensionist på 21.700 kr., *jf. tabel 3*.⁷ Omlægger den enlige HK'er til aldersopsparring under den nye model for målretning af aldersopsparring, opnår vedkommende en stigning i den disponible indkomst som pensionist på 9.800 kr., *jf. tabel 2*.

LO-arbejderen kan ligeledes omlægge hele pensionsindbetalingen til aldersopsparring under det hidtidige loft, hvilket igennem reduceret aftrapning af offentlige ydelser giver anledning til en fremgang i den disponible indkomst som pensionist på 36.600 kr. Under den nye model for målretning af aldersopsparring vil LO-arbejderen opnå en indkomstfremgang på 12.300 kr. ved omlægning til aldersopsparring

Funktionæren kan udnytte det hidtidige loft for aldersopsparring på 29.600 kr. efter skat fuldt ud, og denne type vil derfor fortsat have indbetalinger til den fra-

⁴ Familietypernes boligforhold i løbet af arbejdslivet forudsættes at indebære, at evt. boligstøtte ikke påvirkes af omlægning til aldersopsparring.

⁵ Der er forskelle i beskæftigelsesfrekvenser i årene op mod folkepensionsalderen på tværs af fx forskellige uddannelsesniveauer. Siden 2008 har stigningen i disse beskæftigelsesfrekvenser dog været større blandt ufaglærte og faglærte end personer med videregående uddannelser, *jf. også notatet Stigende beskæftigelse og arbejdstid for seniorer – både blandt lavt- og højtuddannede, som kan findes på finansministeriets hjemmeside (<https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2017/05/alle-uddannelsesgrupper-bliver-laengere-paa-arbejdsmarkedet>)*.

⁶ Disse er også opsummeret i anmærkningen til tabel 2.

⁷ Ud over den mindre aftrapning af offentlige pensionsydelse, har denne type ikke fuldt udnyttet beskæftigelsesfradrag i løbet af arbejdslivet, hvilket betyder, at omlægning til aldersopsparring giver anledning til højere beskæftigelsesfradrag. Dette medfører ligeledes en gevinst.

dragsberettigede ordning. Indkomstfremgangen ved omlægning under gældende regler vil være ca. 48.000 kr. for denne type.

Målretningen af aldersopsparring indebærer altså en begrænsning af aldersopsparringsordningens samlede omfang, hvilket er nødvendigt for at opnå en model, som ikke udgør et problem for de offentlige finanser ved udbredt omlægning til ordningen, *jf. ovenfor*. Med den model for målretning af ordningen, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om, sker den nødvendige tilpasning på en måde, så gevinsterne ved en omlægning af arbejdsmarkedspensioner er forholdsvis ligeligt fordelt i kroner og øre på tværs af personer med forskellige indkomstniveauer.

Direktøren vil ligeledes kunne udnytte det hidtidige loft på 29.600 kr. efter skat fuldt ud. For denne type er omlægning til aldersopsparring forbundet med en tilbagegang i den disponible indkomst som pensionist. Dette skyldes, at der vil være en større skattebetaling forbundet med en stor del af de omlagte midler. Således betyder fuld omlægning under det hidtidige loft, at direktøren på en stor del af det omlagte beløb vil betale topskat, bundskat, kommuneskat og kirkeskat (på indbetalingstidspunktet) fremfor blot bundskat, kommuneskat og kirkeskat (på udbetalingstidspunktet) ved omlægning til aldersopsparring. Denne effekt opvejer den forholdsvis beskedne reduktion i indkomstaftappingen af de offentlige pensionsydelse.

Det bemærkes, at både den supplerende pensionsydelse (ældrecheck) og folkepensionens pensionstillæg for en enlig pensionist typisk er fuldt aftrappet, når de samlede (fradragsberettigede) pensionsudbetalinger overstiger knap 335.000 kr. (2025-regler i 2017-niveau). Det er som udgangspunkt personer med fradragsberettigede pensionsudbetalinger over dette niveau, som vil kunne komme i en situation som direktøren i eksemplet, hvor omlægning til aldersopsparring ikke er fordelagtig.⁸ Under de anvendte forudsætninger vil det med en bidragssats på 17,1 pct. kræve en indkomst på godt 670.000 kr. om året (efter arbejdsgivers og eget pensionsbidrag) at opnå pensionsudbetalinger fra den fradragsberettigede ordning (inden omlægning), der i kombination med udbetalinger fra ATP vil lede til fuldt aftrappede offentlige pensionsydelse.

---

⁸ Hvis udbetalingerne er så store, at der både før og efter omlægning til aldersopsparring fortsat betales topskat som pensionist, vil omlægningen ikke have betydning for rådighedsbeløbet som pensionist (for personer, der også betaler topskat på indbetalingstidspunktet).

Tabel 2

Disponible indkomster (før udgifter til bolig) som pensionist for stiliserede persontyper med og uden omlægning til aldersopsparing under den nye model for målretning af aldersopsparing

	Folke- pensionist uden alders- opsparing	Folke- pensionist med alders- opsparing	Ændring i disponibel indkomst ved omlægning til alders- opsparing	Ændring i samlet afkast på pensions- opsparing efter skat ²⁾
HK'er på mindsteløn				
Folkepension ¹⁾	147.700	159.100	11.400	
Privat pension og ATP	85.500	50.600	-34.800	
Boligydelse	20.700	24.000	3.300	
Indkomstskat	71.100	61.900	-9.100	
Aldersopsparing		20.800	20.800	
Disponibel indkomst	182.800	192.600	9.800	13 pct.
LO-arbejder				
Folkepension ¹⁾	132.500	144.300	11.900	
Privat pension og ATP	134.700	96.300	-38.400	
Boligydelse	14.900	19.900	5.000	
Indkomstskat	84.000	73.900	-10.100	
Aldersopsparing		23.800	23.800	
Disponibel indkomst	198.100	210.400	12.300	10 pct.
Funktionær				
Folkepension ¹⁾	95.100	110.800	15.600	
Privat pension og ATP	255.600	205.100	-50.500	
Boligydelse	0	4.000	4.000	
Indkomstskat	115.700	102.500	-13.300	
Aldersopsparing		29.400	29.400	
Disponibel indkomst	235.000	246.800	11.800	5 pct.
Direktør				
Folkepension ¹⁾	70.700	70.700	0	
Privat pension og ATP	499.900	427.400	-72.500	
Boligydelse	0	0	0	
Indkomstskat	210.300	172.100	-38.200	
Aldersopsparing		34.100	34.100	
Disponibel indkomst	360.300	360.100	-200	0 pct.

1) Omfatter folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg samt den supplerende pensionsydelse (ældrecheck).

2) Opgjort som ændring i disponibel indkomst som pensionist ift. udbetaling fra arbejdsmarkedspensionen (før skat) inden omlægningen.

Anm.: Der er antaget følgende konstante lønindkomster for persontyperne i løbet af deres arbejdsliv; HK'eren på mindsteløn 212.647 kr., LO'eren 351.650 kr., funktionæren 508.752 kr. og direktøren 1.017.505 kr. Disse lønindkomster er opgjort før omlægning til aldersopsparing, ekskl. eget og arbejdsgiverens pensionbidrag men inkl. eget ATP-bidrag. Det er antaget at bidragssatserne er 11,5 pct. for HK'eren på mindsteløn, 12 pct. for LO-arbejderen og 17,1 pct. for funktionæren og direktøren. Det er antaget, at alle persontyperne er enlige og bor i lejebolig på 70 m² til 4.161 kr. pr. måned. Alle typerne er i beskæftigelse fra de er 25 til 67 år, og de indbetaler til arbejdsmarkedspension alle årene. Det er antaget, at 15 pct. af bidragene til arbejdsmarkedspension går til "anden dækning" (fx ægtefælle- og invalidedækning mv.), og dette bidrag er fratrukket indbetalingerne før skat inden evt. omlægning at det resterende beløb til aldersopsparing. ATP-udbetalingerne som pensionist er beregningsteknisk baseret på de akkumulerede indbetalinger (ATP-bidrag) i løbet af arbejdslivet svarende til de øvrige pensionsopsparinger (for ATP er der ikke forudsat bidrag til "anden dækning"). ATP-bidragene er beregningsteknisk antaget at følge lønudviklingen. Udbetalingerne fra pensionsordningerne – både aldersopsparing, fradragsberettiget pensionsordning og ATP – er baseret på en forudsætning om, at de akkumulerede pensionsformuer udbetales over 15 år, og at udbetalingerne følger lønudviklingen. Der er antaget en nominel rente på 4,5 pct., inflation på 1,8 pct., realvækst på 1,2 pct. og en PAL-skat på 15,3 pct. igennem de fulde livsforløb. Persontyperne er ved omlægning til aldersopsparing antaget at udnytte denne ordning fuldt ud og at opspare et eventuelt resterende beløb på en fradragsberettiget pensionsordning. Der er regnet med 2025-skatteregler i 2017-niveau.

Kilde: Lovmodellens familietypemodell og egne beregninger

Tabel 3

Disponible indkomster (før udgifter til bolig) som pensionist for stiliserede persontyper med og uden omlægning til aldersopsparing under det hidtidige loft

	Folke- pensionist uden alders- opsparing	Folke- pensionist med alders- opsparing	Ændring i dispo- nibel indkomst med omlægning til alders- opsparing	Ændring i samlet afkast på pensionsopsparing efter skat ²⁾
HK'er på mindsteløn				
Folkepension ¹⁾	147.700	169.400	21.700	
Privat pension og ATP	85.500	11.300	-74.200	
Boligydelse	20.700	28.400	7.600	
Indkomstskat	71.100	50.900	-20.200	
Aldersopsparing		46.400	46.400	
Disponibel indkomst	182.800	204.600	21.700	29 pct.
LO-arbejder				
Folkepension ¹⁾	132.500	169.400	37.000	
Privat pension og ATP	134.700	11.300	-123.500	
Boligydelse	14.900	28.400	13.400	
Indkomstskat	84.000	50.900	-33.100	
Aldersopsparing		76.600	76.600	
Disponibel indkomst	198.100	234.700	36.600	30 pct.
Funktionær				
Folkepension ¹⁾	95.100	153.500	58.400	
Privat pension og ATP	255.600	67.000	-188.600	
Boligydelse	0	22.200	22.200	
Indkomstskat	115.700	66.000	-49.700	
Aldersopsparing		106.300	106.300	
Disponibel indkomst	235.000	283.000	48.000	20 pct.
Direktør				
Folkepension ¹⁾	70.700	89.400	18.700	
Privat pension og ATP	499.900	274.000	-225.900	
Boligydelse	0	0	0	
Indkomstskat	210.300	120.500	-89.700	
Aldersopsparing		106.300	106.300	
Disponibel indkomst	360.300	349.200	-11.100	-2 pct.

1) Omfatter folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg samt den supplerende pensionsydelse (ældrecheck).

2) Opgjort som ændring i disponibel indkomst som pensionist ifht. udbetaling fra arbejdsmarkedspensionen (før skat) inden omlægningen.

Anm.: Se anmærkning til tabel 2.

Kilde: Lovmodellens familietypermodel og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister